

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัย
อินเตอร์เทคลำปาง ผู้ศึกษาได้ศึกษาทฤษฎีต่าง ๆ และเอกสารที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบ เพื่อให้
เข้าใจปัญหาและวิเคราะห์ระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 เกี่ยวกับวิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง
- 2.2 การประกันคุณภาพการศึกษา
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 เกี่ยวกับวิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง

วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง (Lampang Inter-tech College ; LIT) ได้รับอนุญาตจาก
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เปิดดำเนินการรับนักศึกษาตั้งแต่ปี
การศึกษา 2547 โดยเปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตร 4 ปีและต่อเนื่อง ภาคปกติ 2
สาขาวิชา คือ สาขาวิชาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ และสาขาวิชาการตลาดและ หลักสูตรบัญชี
บัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี หลักสูตร 4 ปี และ ต่อเนื่อง ภาคปกติ ปีการศึกษา 2548 ได้รับอนุญาตให้
เปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ หลักสูตร 4 ปี และ
ต่อเนื่อง ปีการศึกษา 2549 ได้รับอนุญาตให้เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 4 ปี
ภาคปกติ 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาภาษาไทย และสาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ ปี
การศึกษา 2550 ได้รับอนุญาตให้เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต หลักสูตร 4 ปี สาขาวิชา
ประยุกต์ใช้ภาษาจีน

ปีการศึกษา 2551 ได้เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชา
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม ซึ่งประกอบไปด้วย 5 กลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
กลุ่มวิชาเทคโนโลยีการผลิต กลุ่มวิชาเทคโนโลยียานยนต์ กลุ่มวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้าและ
อิเล็กทรอนิกส์ และกลุ่มวิชาเทคโนโลยีการจัดการ อีกทั้งได้ขออนุญาตจัดการเรียนการสอนนอก
เขตพื้นที่ตั้งหลัก ณ กรุงเทพมหานคร (ศูนย์กรุงเทพมหานคร) โดยเริ่มดำเนินการเรียนการสอน
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (หลักสูตรต่อเนื่อง) จำนวน 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการตลาด และ
สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และในปีการศึกษา 2552 ได้เปิดการเรียนการสอนหลักสูตร

บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ หลักสูตร 4 ปี และเปิดดำเนินการเรียนการสอนหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ในปีการศึกษา 2553 เพิ่มเติม

ปัจจุบันวิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยีมีหน่วยงานที่ผลิตบัณฑิต จำนวน 4 คณะ รวม 10 สาขาวิชา และได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (Thailand Qualifications Framework: TQF) กำหนด

ทั้งนี้วิทยาลัยมุ่งผลิตบัณฑิตคุณภาพที่มีความเชี่ยวชาญวิชาชีพ มีการพัฒนาการวิจัยและเสริมสร้างทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืน รวมถึงการเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อคุณภาพด้านวิชาการของบัณฑิตที่จะออกไปรับใช้สังคมต่อไป

แนวทางในการจัดการศึกษาและพัฒนาของวิทยาลัยฯ ได้กำหนดไว้ 3 ด้าน สำคัญๆ ได้แก่

1) การพัฒนาสู่ความทันสมัย (Modernization)

การสร้าง ความทันสมัย ทั้งในเชิงกายภาพและในแนวคิด วัธิปฏิบัติตนของบุคลากรและนักศึกษาตลอดจนการศึกษาในรูปแบบที่ทันสมัย อยู่เสมอ

2) การพัฒนาโดยระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย (Technologicalization)

การพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาทั้งในเชิงกายภาพและทักษะการเรียนรู้และการปฏิบัติงานของบุคลากรและนักศึกษาให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการเรียนรู้การทำงาน การติดต่อสื่อสารและชีวิตประจำวัน

3) สู่ความเป็นนานาชาติ (Internationalization)

การพัฒนาสู่ความเป็นสากลทั้งการจักระบบในเชิงกายภาพและทักษะ แนวคิด วัธิปฏิบัติตนของบุคลากรและนักศึกษา ตลอดจนความร่วมมือจัดการศึกษา ภาษาและวัฒนธรรมกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ จัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากลโดยมุ่งหวังที่จะผลิตบัณฑิตให้มีทักษะที่สำคัญได้แก่

(1) ทักษะทางเทคนิค (Technical Skill)

มีความสามารถในการทำงานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ มีความชำนาญระดับนักวิชาชีพ

(2) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Skill)

มีความสามารถในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเชี่ยวชาญ เพื่อการทำงานและชีวิตประจำวัน

(3) ทักษะด้านแนวคิด (Conceptual Skill)

มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ อธิบายและสรุปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงความคิดริเริ่ม การแก้ปัญหาและการพัฒนา

(4) ทักษะด้านสังคม (Social Skill)

มีความสามารถทางสังคมที่มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในทุกระดับทุกสถานการณ์อย่างเป็นสุข

(5) ทักษะด้านนานาชาติ (International Skill)

มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการทำงานและปรับตัวในสังคมเศรษฐกิจแห่งโลกาภิวัตน์ได้

การจัดการศึกษาของวิทยาลัยอินเทอร์เน็ตเทคโนโลยี ในระยะ 4 ปีแรก พ.ศ.2547 – 2550 จะจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีนโยบายที่จะพัฒนาสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยแห่งเทคโนโลยี พร้อมทั้งพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรที่ทันสมัยทั้งระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา รวมทั้งหลักสูตรขยายโอกาสทางการศึกษาและพัฒนาศักยภาพบุคลากรวิชาชีพที่หลากหลาย

วิทยาลัยอินเทอร์เน็ตเทคโนโลยี ได้ถูกกำหนดประเภทสถาบันอุดมศึกษาให้อยู่ในกลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี เน้นการผลิตบัณฑิต เพื่อให้มีความรู้ความสามารถเป็นหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาค เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับโอกาสประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา วิทยาลัยอินเทอร์เน็ตเทคโนโลยีจึงได้เข้าสู่ระบบการบริหารจัดการคุณภาพภายใต้หลักเกณฑ์ของสำนักงานการอุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน (สมศ.) โดยวิทยาลัยอินเทอร์เน็ตเทคโนโลยีผ่านการประเมินคุณภาพภายใน โดยมีคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากวิทยาลัยเป็นผู้ประเมิน และได้ผ่านการรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน (สมศ.) ในปี พ.ศ. 2550 วิทยาลัยจึงได้มีการดำเนินการในการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมพร้อมเข้าการประเมินคุณภาพการศึกษาตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา โดยวิทยาลัยได้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประกันคุณภาพการศึกษาประจำวิทยาลัยเพื่อทำหน้าที่ในการรวบรวมตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องในการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งที่อยู่ในคณะสำนัก เพื่อให้พร้อมต่อการประเมินคุณภาพการศึกษา (คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาวิทยาลัยอินเทอร์เน็ตเทคโนโลยี ,2553)

2.2 การประกันคุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” เพื่อใช้เป็นกลไกในการผดุงรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา

การประกันคุณภาพภายใน เป็นการสร้างระบบและกลไกในการพัฒนา ติดตามตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยสถานศึกษาและหรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการติดตาม และตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ซึ่งประเมินโดย “สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือเรียกชื่อย่อว่า “สมศ.” พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้งในทุกรอบ 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ซึ่ง สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ.2544-2548) เสร็จสิ้นไปแล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง (พ.ศ.2549-2553) และการเตรียมการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม (พ.ศ.2554-2558) ในการประเมินรอบที่สามของสมศ. เป็นการประเมินทั้งระดับสถาบันและคณะวิชา แต่หากสถาบันใดจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้งหลักเช่น วิทยาเขต หรือศูนย์ หรือหน่วยจัดการศึกษานอกที่ตั้ง การประเมินจะครอบคลุมการจัดการนอกลูกข่ายที่ตั้งหลักทั้งหมด นอกจากนี้ การประเมินคุณภาพจะมีความสอดคล้องกับจุดเน้นหรือกลุ่มสถาบันที่แต่ละสถาบันเลือกตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา, 2553)

2.2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 47)

2.2.2 ส่วนประกอบที่สำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

1) การกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาซึ่งหลักปฏิบัติทั่วไปจะกำหนดโดยองค์คณะบุคคล ผู้เชี่ยวชาญ หรือ ผู้มีประสบการณ์ (Murgatroyd, Stephen and Morgan, Colin 1994 : 45) ในระบบการศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้กระทรวงการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นผู้กำหนดมาตรฐานการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : มาตรา 31) โดยมีสภาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมแห่งชาติ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นผู้พิจารณาเสนอตามลำดับสายงาน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 34)

2) กระบวนการตรวจสอบและประเมินการดำเนินการจัดการศึกษาว่าเป็นไปตามมาตรฐาน คุณภาพศึกษามากน้อยเพียงไร พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : มาตรา 48)และให้มีการประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : มาตรา 49)

2.2.3 ระบบและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 มาตรา 47 ประกอบด้วย 2 ระบบคือ

1. กระบวนการประกันคุณภาพภายใน

ระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือ

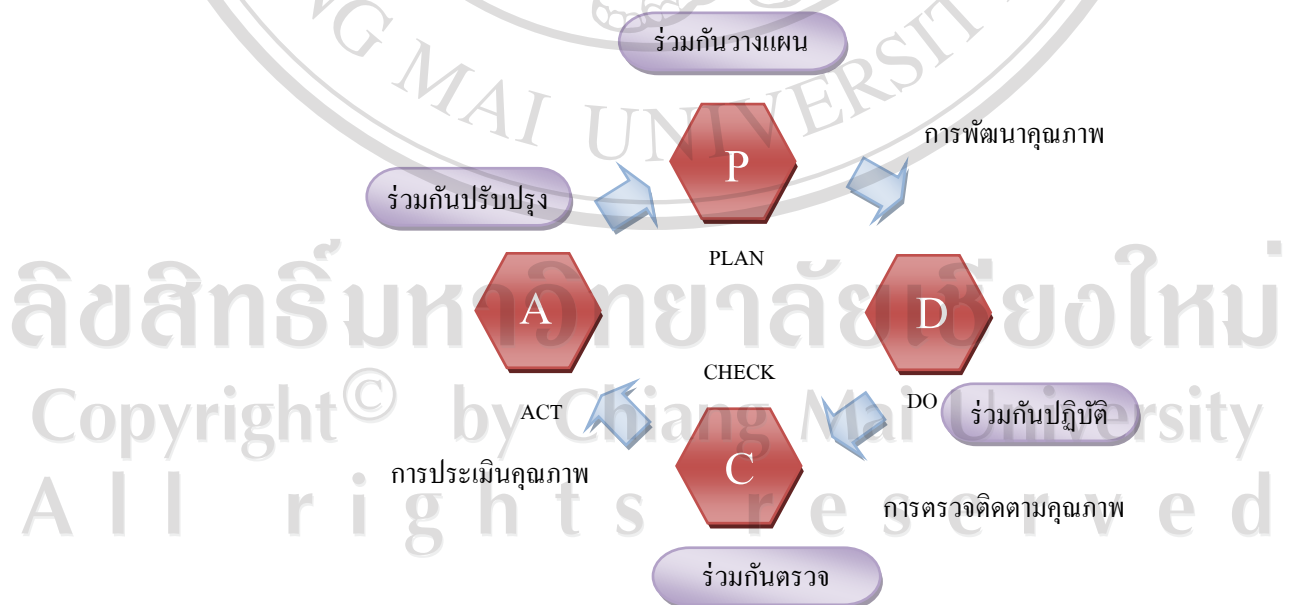
โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : มาตรา 4)

1.1) กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประกันคุณภาพมี 3 ขั้นตอนคือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 :7)

- (1) การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน
- (2) การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
- (3) การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษาฯ และระดับกระทรวง

1.2) กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจรพัฒนาคุณภาพ พีดีซีเอ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

- (1) การร่วมกันวางแผน (Planning)
- (2) การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Doing)
- (3) การร่วมกันตรวจสอบ (Checking)
- (4) การร่วมกันปรับปรุง (Action)

รูป 2.1 กระบวนการวงจรพัฒนาคุณภาพพีดีซีเอ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

2. กระบวนการประกันคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอก คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. เพื่อมุ่งให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ผู้ประเมินภายนอกหรือคณาจารย์โรงเรียนมีความเป็นอิสระและเป็นกลาง ไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการประเมินคุณภาพภายนอกจะนำไปสู่การเข้าถึงคุณภาพการศึกษาด้วยความเป็นกลาง เพื่อสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างแท้จริง

2.2.4 กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

การดำเนินงานในการจัดทำงานประกันคุณภาพการศึกษาสถาบันอุดมศึกษา จะยึดแนวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการรับรองมาตรฐาน อยู่ 3 องค์กร คือ

1) สำนักงานมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) มีองค์ประกอบที่ใช้ในการพิจารณาระดับคุณภาพทั้งสิ้น 9 องค์กรประกอบ 44 ตัวบ่งชี้ แบ่งระดับคะแนน เป็น 3 ระดับ และจะมีระยะการตรวจเยี่ยมเพื่อติดตามประเมินผลปีละหนึ่งครั้ง (สำนักงานการอุดมศึกษา, 2551)

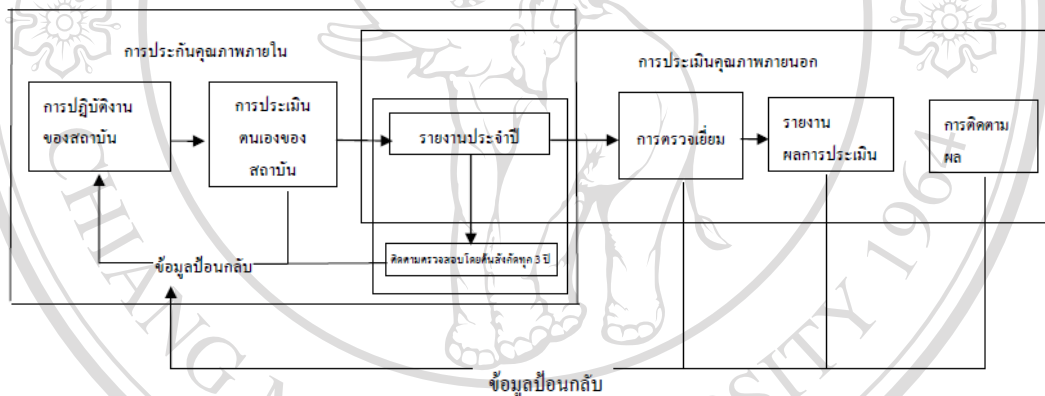
2) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน (สมศ.) มีองค์ประกอบที่ใช้ในการพิจารณาระดับคุณภาพ 8 มาตรฐาน 47 ตัวบ่งชี้ แบ่งระดับคะแนน เป็น 5 ระดับ และจะมีระยะการตรวจเยี่ยมเพื่อติดตามประเมินผลทุกๆ 4 ปี (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549)

3) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) มีองค์ประกอบที่ใช้ในการพิจารณาระดับคุณภาพ มีทั้งสิ้น 4 มิติ 52 ตัวบ่งชี้ แบ่งระดับคะแนน เป็น 5 ระดับ และจะมีระยะการตรวจเยี่ยมเพื่อติดตามประเมินผลในหนึ่งปีมี สามระยะคือ รอบ 3 เดือนรอบ 6 เดือน และ รอบ 12 เดือน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2551)

ตามมาตรา 48 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ระบุว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการจัดการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง” ในขณะที่มาตรา 49 ของพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันระบุถึงการ

ประเมินคุณภาพภายนอกไว้ว่า “ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา”

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพ มีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ ด้วยเหตุนี้ระบบประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิตหรือผลลัพธ์ (Output/Outcome) ซึ่งต่างจากการประเมินคุณภาพภายนอกที่เน้นการประเมินผลการจัดการศึกษา ดังนั้น ความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยได้เชื่อมโยงให้เห็นจาก รูป 2.2

รูป 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพการศึกษาภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา, 2553)

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กานต์ คงบรรทัด (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่องระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผ่านอินเทอร์เน็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระบบนี้แบ่งองค์ประกอบพื้นฐานเป็น 12 ส่วน ได้แก่ แผนงาน บุคลากร งานวิจัย เอกสารวิชาการ กระบวนวิชา นักศึกษา กิจกรรม ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ การเงิน รายงานประเมินตนเองและดัชนีบ่งชี้คุณภาพ ซึ่งได้พัฒนาขึ้นบนระบบปฏิบัติการไมโครซอฟท์ วินโดวส์ 2003 เซิร์ฟเวอร์ใช้โปรแกรมภาษาเอเอสพี ในการติดต่อระบบฐานข้อมูลไมโครซอฟท์ เอสคิวเอล

เซิร์ฟเวอร์ 2005 และ เว็บเซิร์ฟเวอร์ไอไอเอส 6.0 ผลการศึกษาพบว่าระบบสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษามากยิ่งขึ้น ผู้ใช้สามารถบันทึกข้อมูล ณ สถานที่และเวลาใดก็ตาม โดยผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ อันเป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีอยู่ในองค์กรให้เกิดประโยชน์ ต่อการนำเสนอสารสนเทศสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ขององค์กรได้เป็นอย่างดี

ภริณษา อามฤตครัตน์ (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้อมูลด้านงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินคุณภาพในแต่ละปี เกณฑ์การประเมินและข้อมูลหน่วยงานภายใน การดำเนินการโดยใช้ขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ การออกแบบ การสร้างและพัฒนา การทำสอบระบบ การวิเคราะห์ และการประเมินผล โดยใช้เทคนิคการออกแบบคลังข้อมูลแบบสตาร์ (Star Schema) จัดเก็บข้อมูล โดยใช้ระบบจัดการฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์มายเอสคิวแอล ใช้โปรแกรมภาษาพีเอชพี ในการติดต่อกับผู้ใช้ฐานข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบระบบมี 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้ ซึ่งเป็นผู้บริหารของมหาวิทยาลัย และบุคลากรด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละหน่วยงาน ผลการวิจัยพบว่าระบบสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีประสิทธิภาพในระดับดี ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้เพื่อใช้งานระบบสารสนเทศด้านงานประกันคุณภาพการศึกษาให้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพสูงสุด ควรมีการเตรียมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับระบบ เช่น ข้อมูลหน่วยงาน ข้อมูลมาตรฐานที่ใช้ในแต่ละปีให้พร้อม โดยควรปรับปรุงข้อมูลพื้นฐานให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปในส่วนของระบบที่พัฒนา ควรมีการทำส่วนเชื่อมโยงไปยังรายงานข้อมูลเชิงปฏิบัติการของฝ่ายต่าง ๆ ได้

วีระพงษ์ บัวเขียว (2549) ได้ทำการศึกษา เรื่องระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา กรณีศึกษา ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อติดตามงานวิจัยและงานสร้างสรรค์รองรับการประกันคุณภาพ โดยใช้ภาษาพีเอชพี ในการเชื่อมต่อระหว่างเว็บกับฐานข้อมูล ซึ่งในการออกแบบได้ใช้วิธียูเอ็มแอล ร่วมกับแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล (Entity Relationship Model) มีความสามารถในการสืบค้นได้ดี และในการดำเนินการจะทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงเกณฑ์ของ สมศ. และมีการประเมินคุณภาพโดยผู้ปฏิบัติงานจริงผลการประเมินอยู่ในระดับดี

ธนาชัย บุรณะวัฒนากุล และ ประสงค์ ประณีตพลกรัง (2550) ได้ทำการศึกษา เรื่องการพัฒนาระบบสารสนเทศบนเว็บในการประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเว็บเทคโนโลยีและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบเครือข่าย เอ็ม ซี ยู เน็ต และข้อมูลระบบประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในการพัฒนาระบบจะใช้หลักการออกแบบเชิงวัตถุตามวิธียูเอ็มแอล โดยพัฒนาด้วยซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส ทำงานบนระบบปฏิบัติการลินุกซ์ โดยใช้ โปรแกรมอพาเซิร์ฟเวอร์ ทำหน้าที่เป็นเว็บเซิร์ฟเวอร์ และใช้มายเอสคิวแอล เป็นระบบจัดการฐานข้อมูล และใช้ภาษาพีเอชพี ในการเชื่อมต่อระหว่างเว็บกับฐานข้อมูล ในการดำเนินการวิจัยผู้วิจัยทดลองบันทึกข้อมูลการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ และทำการประมวลผลข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับรายงานการศึกษาตนเองของสำนักหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสรุปได้ว่าระบบที่พัฒนาขึ้นสามารถประมวลผลข้อมูลการประกันคุณภาพได้อย่างถูกต้อง และสามารถแสดงผลในรูปแบบสถิติได้อย่างมีประสิทธิภาพแต่งงานวิจัยที่มีการศึกษาที่ผ่านมายังมีจุดอ่อน คือไม่ครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานที่สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดทำ และมีการเลือกใช้กระบวนการพัฒนาที่ไม่ชัดเจน ไม่ยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนระบบ ลักษณะของเว็บแอปพลิเคชันเป็นระบบที่มีผู้ใช้หลากหลาย และมีความต้องการของระบบมักมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา การพัฒนาระบบจึงต้องมีการใช้เลือกแนวคิดของกระบวนการพัฒนาซอฟต์แวร์ที่เหมาะสม

ชัยวุฒิ โกเมศ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบจัดการข้อมูลสำหรับงานประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เพื่อวิเคราะห์และออกแบบเพื่อพัฒนาระบบจัดการฐานข้อมูลการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ที่ครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(สกอ.) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน(สมศ.) และ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ(ก.พ.ร.) เพื่อให้กระบวนการรวบรวม จัดเก็บ วิเคราะห์ และการประมวลผลข้อมูลของฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเชื่อมโยงกันได้อย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การผลิตสารสนเทศแบบต่างๆ ผลจากการศึกษาพบว่าระบบจัดการฐานข้อมูลการประกันคุณภาพการศึกษาฯ นี้ ช่วยลดขั้นตอนในการทำงาน เมื่อทดสอบการทำงานตามข้อกำหนดความต้องการของระบบ ได้ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ผ่าน และเมื่อการทดสอบการยอมรับระบบ ได้ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ผ่าน แต่ยังมีข้อจำกัดของระบบในการประมวลผลซึ่งต้องมีการเชื่อมโยงของเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ อาจส่งผลให้ระบบใช้เวลาในการประมวลผลมาก และข้อจำกัดเรื่องการกำหนดรูปแบบรายงานเป็นลักษณะรายงานกลางที่แต่ละเกณฑ์สามารถใช้งานร่วมกันได้ โดยไม่

สามารถสร้างรายงานที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละเกณฑ์ได้ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะที่ควรจะพัฒนาระบบในครอบคลุมการทำแผนปฏิบัติการประจำปีของแต่ละหน่วยงานเพื่อช่วยให้สามารถติดตามความสมบูรณ์ของข้อมูลที่มีการรายงาน และพัฒนาการทำงานของระบบให้สามารถนำไปเชื่อมโยงกับข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานย่อยระบบคณะได้ ก็จะสามารถใช้งานข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดงานที่เกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved